

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, *Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar* tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Öznur Bartin

Hakkâri Milletvekili

Anayasa'nın 5. maddesi, devletin temel amaç ve görevleri arasında kişilerin refahını sağlamak, insan onuruna yaraşır yaşam koşullarını temin etmek ve sosyal hukuk devleti ilkesini hayata geçirmek yükümlülüğünü açık biçimde düzenlemektedir. Anayasa'nın 56. maddesi sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkını, 42. maddesi ise eğitim hakkını güvence altına almaktadır. Elektrik enerjisi, günümüz koşullarında bu anayasal hakların fiilen kullanılabilmesi için vazgeçilmez bir kamusal altyapı hizmetidir.

Hakkâri ilimiz Yüksekova ilçesine bağlı Altınoluk (Ewler) Mahallesi'nde yaşayan yurttaşların yaklaşık iki yıldır, özellikle kış aylarında sürekli ve düzensiz elektrik kesintileriyle karşı karşıya kaldığı, kesintilerin zaman zaman 10 dakikada bir tekrarlandığı, bu durumun günlük yaşamı fiilen işlevsiz hale getirdiği ve söz konusu tablonun yerel basına bu şekilde yansıdığı yönündeki iddialar, kamusal hizmet sunumunda ciddi ve yapısal bir soruna işaret etmektedir. Elektrik kesintilerinin yalnızca aydınlatma ile sınırlı kalmadığı; sondajla sağlanan içme ve kullanma suyuna erişimi engellediği, öğrencilerin eğitim hakkını fiilen ortadan kaldırdığı, yaşlı, engelli ve kronik hastaların sağlık ve yaşam güvenliğini doğrudan tehdit ettiği görülmektedir.

Bu durumun yalnızca Altınoluk Mahallesi ile sınırlı olmadığı; Hakkâri merkez, Yüksekova, Şemdinli, Çukurca ve Derecik ilçeleri olmak üzere çok sayıda köy ve mahallede benzer elektrik altyapısı sorunlarının yaşandığı, yurttaşların uzun süredir kalıcı çözüm talep ettiği kamuoyuna yansıyan bilgiler arasındadır. Bu tablo, sorunun münferit değil, bölgesel ölçekte yapısal bir nitelik taşıdığını ortaya koymaktadır.

6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Elektrik Dağıtım ve Perakende Satış Hizmet Kalitesi Yönetmeliği, dağıtım şirketlerine sürekli, kaliteli, güvenli ve eşit hizmet sunma yükümlülüğü getirmektedir. Buna karşın, Altınoluk Mahallesi'nde yaklaşık 50 haneye tek bir trafodan enerji sağlandığı, bazı hanelerin trafoya 2 kilometreye varan mesafede bulunduğu, trafonun yetersizliği nedeniyle şalterlerin günde defalarca atıldığı, hatta çocukların bu şalterlere müdahale etmek zorunda kaldığı iddiaları, can güvenliği açısından ağır bir ihmâl riskini gözler önüne sermektedir.

Dağıtım şirketi Vangölü Elektrik Dağıtım A.Ş. (VEDAŞ) tarafından yapılan çalışmaların, yurttaşların beyanına göre yalnızca kablo değişimiyle sınırlı kaldığı, trafo kapasitesi ve enerji arz güvenliğine ilişkin kalıcı bir iyileştirme sağlanmadığı, hatta kesintilerin daha da arttığı yönündeki iddialar, Bakanlığın denetim ve gözetim sorumluluğunu doğrudan ilgilendirmektedir.

Gelinen aşamada, Hakkâri genelinde çok sayıda yerleşim yerinde benzer sorunların yaşanıyor olması; kamusal enerji hizmetlerinin bölgesel eşitsizlikleri derinleştirecek biçimde sunulduğuna dair ciddi kaygılar yaratmaktadır. Bu nedenle Bakanlığın yalnızca tekil bir mahalleye değil, Hakkâri ilinin tamamına yönelik bütüncül, planlı ve kamu yararını esas alan bir enerji altyapısı değerlendirmesi yapması zorunluluk arz etmektedir.

Bu bağlamda;

1. Hakkâri ilimiz Yüksekova ilçesi Altınoluk (Ewler) Mahallesi'nde son iki yıl içerisinde yaşanan elektrik kesintilerinin sayısı, süresi ve teknik nedenlerine ilişkin Bakanlığınızın elinde bulunan resmi veriler nelerdir?
2. Anılan mahallede yaklaşık 50 haneye tek bir trafodan enerji sağlandığı ve mevcut trafonun kapasite açısından yetersiz olduğu iddiaları doğru mudur? Doğru ise bu durum, 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ve ilgili hizmet kalitesi mevzuatıyla nasıl bağdaştırılmaktadır?
3. Bazı hanelerin trafoya 2 kilometreye yakın mesafede bulunmasının enerji arz güvenliği, voltaj düşümü ve hizmet sürekliliği üzerindeki etkilerine ilişkin Bakanlığınızca yapılmış bir teknik analiz mevcut mudur?
4. Şalterlerin sık sık atması nedeniyle çocukların ve yurttaşların doğrudan müdahale etmek zorunda kaldığı iddiaları doğru mudur? Bu durumun can güvenliği açısından oluşturduğu riskler hakkında herhangi bir idari inceleme veya yaptırım süreci başlatılmış mıdır?
5. Dağıtım şirketi VEDAŞ'ın Altınoluk Mahallesi'nde yürüttüğü çalışmalar Bakanlığınız tarafından denetlenmiş midir? Yalnızca kablo değişimi yapılmasının yeterli görülmesinin gerekçesi nedir?
6. Elektrik kesintileri nedeniyle suya erişimin engellenmesi, öğrencilerin eğitim hakkının fiilen kullanılamaması ve yaşlı, engelli, kronik hastaların sağlık riskleriyle karşı karşıya kalması hususları Bakanlığınızın sosyal etki değerlendirmeleri kapsamında ele alınmış mıdır?
7. Altınoluk Mahallesi için yeni ve yeterli kapasiteli bir trafo kurulmasına yönelik kısa, orta ve uzun vadeli yatırım planı bulunmakta mıdır? Bulunuyorsa bu planın uygulama takvimi nedir?
8. Hakkâri ilimiz genelinde elektrik kesintileri ve altyapı yetersizlikleri nedeniyle sorun yaşanan köy, mahalle ve mezra sayısı kaçtır? Bu yerleşim yerlerinin ilçe bazında dağılımı nedir?
9. Hakkâri genelinde benzer sorunların yaşandığı yerleşim yerleri için VEDAŞ'a yönelik olarak Bakanlığınızca yapılmış denetim, uyarı veya yaptırım sayısı kaçtır?

10. Elektrik kesintileri nedeniyle mağduriyet yaşayan yurttaşlara yönelik tazminat, indirim veya telafi mekanizmaları Hakkâri ili özelinde işletilmiş midir? İşletilmediyse gerekçesi nedir?
11. Kırsal, dağlık ve sınır bölgelerinde enerji altyapısının güçlendirilmesine yönelik olarak Bakanlığınızın Hakkâri ilini kapsayan özel bir yatırım programı veya bütçe kalemi bulunmakta mıdır?
12. Hakkâri genelinde yaşanan bu sorunların tekrar etmemesi adına, dağıtım şirketlerinin hizmet kalitesi, altyapı yatırımı ve denetim süreçlerinin güçlendirilmesine yönelik yeni bir düzenleme veya eylem planı hazırlanmakta mıdır?